

Előfizetési árak:

Helyben:
Égész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 k. 50 f.
Vidéken:
Égész évre 12 kor., fél évre 6 kor., negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Vajda B. Utóda könyvnyomdája Szentes, Kossuth-tér.
Egyes példányok kaphatók
Lapunk könyvnyomdájában valamint lapkihordóinknál kiktél lapunk előfizetésre is megrendelhető.

Megjelenik hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnap,
a kora reggeli órákban.

Felelős szerkesztő: **SIMA LÁSZLÓ**
Főmunkatárs: **HEGYI ANTAL**

Hirdetések árát,
valamint nyilvántartott közleményeket kiadóhivatalunk méret szerint a legjutányosabban számít.

Egységes nemzeti társadalom.

— Március 28.

Mik lennének a magyar államkiépítés végső céljai, arról sokat beszéltek már és sokfélet. Hosszu böleleletekből és nem egészen világos politikai definíciókból leszűrődött a magyar hegemonia és a magyar empirizmus fogalma, mint az állami élet legszebb eseménye, amiért lelkesedni és küzdeni hazafiúi kötelesség. A nemzeti akarattal ez a formábaöntése kétségtelenül tetszetős. Az is bizonyos hogy könnyen megvesztegeti a magyar elmét, de csak a magyar elmét és csak a művelt magyar elmét. Aki nem egészen magyar, azt inkább elégedetlenségre és békétlenségre ingerli a nemzeti törekvéseknek ez a szuverén keménységű megnyilatkozása, noha tudja, hogy ez a törekvés jogos és természetes. Aki meg nem egészen művelt, az nem érti meg, mert végső kijegesedésében meglátni egy átalakulást, amely még csak első forrásában van, nehéz annak, aki nem elméleteken, hanem érzésein keresztül itéli meg a világ folyását.

A cél homályos megjelölésének az lett a következménye, hogy törekedtünk a szükségesnek felismert egység felé, de nem egységesen. A célt ennélfogva nem hogy megközelítettük volna, hanem eltávolodtunk tőle. Nem a távolság teszi elérhetetlenné a nemzeti nagy célokat, hanem a kódos megvilá-

gítás, amelyben a hozzájuk vezető utak elmosódnak.

Aki meg akarja jelölni a nemzet végső céljait az első sorban törekedjék a legteljesebb világosság felé. Magát a célt a legvilágosabb pontra állítsa és amit e cél elérhetéséről mond, az legyen világos, olyan világos, hogy ne tűrjön kételkedéseket és ne tűrjön belemagyarázásokat, ne csak az értse meg, aki hozzászoktatta agyát az elvont dolgok megértéséhez is, hanem értse meg mindenki és ne csak azt nyugtassa meg, akit a születés forrasztott bele a nemzeti közösségbe, hanem azt is, aki még e közösségen kívül áll, de éppen csak hogy öröklött előítéleteit kell magától elvetnie és őt is magába öleli a közösség. Aki meg akarja jelölni a nemzetnek ezt a végső céljait, jelölje egyszerű, világos, mindenkelt meggyőző beszéddel, ahogy *Andrássy Gyula* gróf tette a miskolci lakomáján.

Nem ismételte a régi definíciókat és nem magyarázta a régi elméleteket. Amit mondott, megérthette mindenki és nem bánthatott senkit sem. Amit *Andrássy* mondott a nemzeti törekvések végső céljairól, az nem volt csatakiáltás, amely az ellenséget ellenzésre ingerli és az egyszerű embert a céltől visszaveti, mert az elmélet kódos sötéttségén át nem juthat hozzá.

Azt mondta *Audrássy*, hogy meg kell teremteni az egységes magyar nemzeti társadalmat. A feladat nagy

része a városokra hárul, nekik kell űzni olyan magyar közgazdasági politikát nemzetiségekre és felekezetekre való széttagolás nélkül, hogy az egységes magyar nemzeti társadalomban senki se nézze, kinek mi a felekezete, mi az anyanyelve, hanem csak azt, hogy hű fia-e a magyar hazának.

Hát ez bizony másként hangzik, mint akár a hegemonia, akár a magyar empirizmus jelszava, holott az értelmük azonos. De amíg ezek a jelszavak a nyersségükkel visszariásztanak, addig *Andrássy* beszédének csiszoltsága vonzó és meggyőző. Az egységes magyar nemzeti társadalom nem olyan hatalom és nem olyan egység, amely a hozzátartozó, de még beléje nem nőtt részeket ellenségesen fölshívja, elemésztli, hanem inkább csak magába öleli egyenértékű szervek gyanánt.

Ezt a beszédet meg fogják érteni a felekezetek és a nemzetiségek.

És ahogy őt megértették a magyar állam végső kiépítésében nem lesz és nem lehet egy osztályokat, felekezeteket és nemzetiségeket megrentő egység, hanem olyan inkább, amely valamennyit ősi természetük megkímélésével csak összefoglalja, úgy meg fogja érteni mindenki: magyar és nem magyar egyformán. És akkor nem csak vágyani fogjuk, de meg is teremtjük az egységes magyar nemzeti társadalmat.

A „SZENTESI LAP” TÁRCAJA.

Tüzesetek.

(Folytatás.)

S mikorra a szünőrának vége, már hangos az ősi, sérelmek orvoslása iránti intőzkedések szónoklataihoz szokott terem a: »hogy volt! Soh'se halunk meg!...
»Mégegyszer Samukám!... felkiáltásoktól.

Elemér ur — a főispáni titkár — különöser elemében van. A soupe' esárdást hat-szor újrazza meg s Aliz szívesen mosolyog neki a szemébe, hogy »Soh'se halunk meg!«

A gardedámok összenéznek, suttognak is valamit egymásnak a legyező mögött, a leányok táncosainak vállán át nézik ezt az igazi táncot, a hivatalos táncos párok illő lassú mellett gyönyörködnek mellé.

Aliz mamája mosolyog, az öreg urak a kvaterka és esendes mellől az ajtó közé gyűlnek s úgy nézik a nyüzsgő ifju életet s különösen azt a lelkes táncot.

— Aliz! elég lesz, szól a mama ag-gódva.

— Csak még egy-két fordulót mamám.

— Csak, csak... mondja Elemér is.

Aztán bekaesint a téli hajnal az ablakon. A táncverte por a napsugár irányában

játszi felhőt képez. A frizurák szétbomlottak, gallér leizzadt s a leányfejekről s gomblyukakból a virágok sajátos helyeserét rendeztek.

Egy-egy csipkekendő elveszett, néhol a legyező is.

No majd megkerülnek!

Leny fogatok elrobogása hallik. A téli hideg közelebb vonja egymáshoz Elemért és Alizt, amint karonfogva fogatukhoz kíséri.

A mamának egy kézesök, a leánnyal még egy kézesorítás, a szemeknek még egy villanása...

— Jó reggelt!... Szép almokat!... Szép almokat!

A hajnali cognac mellett pedig elvonul az éj képe.

Ez a leány szép volt, szeb mint a többi.

Fiuk! Jó éjszakát!...

A szikra gyújtott. Tűz van!

Megtörtént az első feszes vizit is.

A szalomban fogadták.

Mikorra a hál' eleményei, a tél mulat-ságai, színház és mindennapos történet le-tárgyalva lett, megjött a papa is.

Távotában aztán kap Elemér ur illa-tos havanna cigarettát és egy szabad jegyet oda hozzá...

— Legyen szerencsénk máskor is!

— Ha megengedik!?!... S Alizra néz. A mama könnyedén biccent. Aliz nem szól, csak a szeme beszél.

— Magának — igen!

És aztán a ma, holnap és mindennap között oly rövid lesz az időköz, mint az ut a feszes szalon szelléjétől a családi oszonnázó asztalig és a bizalmas kottaforgatásig.

Nem kell hozzá csak a ma, holnap és a mindennap...

Aztán elesattan az első csók és hibásan lett fogva az első accord.

— Szeretem!... suttogja Elemér. Szeret? A szomszéd szobában oszonnához teritettek.

— Aliz az utolsó accord nem volt jó.

— Jó volt, jó volt kedves mamám!

S elesattan a második csók s hibás lesz a második accord is.

— Szeretlek, Elemér!...

— Megint hibás volt, Aliz! Gyertek oszonnához, sötét van már a játékhöz.

A elesattan a harmadik csók is, hogy nem igaz, hogy nincs sötét, hogy hajnalhasadás van.

A tűz lángot vetett.

Az 500 drb aranszegélyű meghívó szétküldetett, rokon, ismerős és jóbörátnak széles e hazában.

Jutott belőle a fővárosi és helyi lapok

KRONIKÁS JEGYZETEK.

— Március 28.

Mikor a levegőben úgy röpködnek a gyanúsítások, mint a verebek, akkor bizonyára baj van. Már csak az nem bizonyos vajon ott van-e baj, *akit* gyanúsítanak, vagy ott, *akik* gyanúsítanak. Hogy ez a kettő nem megy tökéletesen egyre, azt hiszem nem kell mondanom.

Minden esetre van baj bőven. Sőt nem is bőven! de rengeteg módra. Azonban instálom mély alázatossággal mindazokat, akiket illet: ne bántuk egymást.

Hiszen utóvégre is, mi bizony nem hoztuk létre a Csiborasszó tűzhányó hegyet, de még a hétközi partot sem és biz' Isten sokkal kisebbek vagyunk itt Szentesen mindannyian sem hogy mi legyünk a világ kerekéi.

Nem tudom érdemes-e még tintát és papírost pusztítani az újságcsinálás mesteriségével. Legalább nekünk, akik itt Szentesen az újságokat gyártjuk. Mert kedden ugyan csak kikaptuk a közbizalom osztalékát. Négy lapszerkesztő pályázott városi képviselővégre és négy hasalt el a választáson.

Hát ez is csak valami.

Tanubizonyosság tétele annak, hogy az újságot szeretjük olvasni; sőt hagyjuk magunkat befolyásoltni is az újságok által; de — és ez a legfontosabb — a közügyek intézésében a fórumon nem adunk szót az újságíróknak.

Tényleg öt lapszerkesztő egy munitipicális bizottságban — sok.

Nem akarok magunkról szatírákat írni, bár őszintén mondom lehetne és érdemes volna. Csak elképzelek egy esetet, ha úgy lett volna, ahogyan nem lett.

Tehát bekerül minden helybeli lapszerkesztő a képviselőtestületbe. Vannak kérdések, amelyekben minden helyi lap más álláspontot foglal el és másképpen érvel.

No most ez ügyet tárgyalja a képviselőtestület.

Uram isten, eddig még nem volt obsztrukció a képviselőtestületben; de igen valószínű, hogy ezentul minden közép fontosságú kérdésnél az lett volna.

Hát már csak egyik szerkesztő nem hagyja lepipálni a másikat.

nak is, tudja már mindenki, akit illet és nem illet, hogy Aliz és Elemér X. hó 15-én esküszik.

A közönség fényes, az örömszülők boldogok és a fiatal pár (amint dukál is) megilletődött boldogságban uszott.

Elemér ur hat heti szabadságot kapott s a kaszinói szöglet-asztalnál székelő sarokparti megüresedett helye betöltött — legalább is ideiglenesen — az ezredorvossal.

A nyolcadik hét végén megtörténtek az első látogatások.

Aliz öngysága boldogan subogtatta az első usszályos nyersselyem ruhát.

Aliz öngysága asszony.

Elemér ur férj.

A tűz pedig lokalizáltatott.

Aliz öngysága viruló asszony, még csak 30 éves. A legnagyobb kis leánya Adélka 12 éves és Elemér ur már 40.

Aliz öngysága még szeret szórakozni a azért van szüksége Adélkának a korecsolyázásra.

Elemér ur azonban nagyon óhajta az előléptést s így beállt újból a tarokk-partnernek, csakhogy a főispán ur ismert szekurájú társaságában.

Bámulja türelmét az egész város.

Világos. Előlépni akar. Másként nem lehet.

... De jó, hogy most csak egy kívülről pipáznak.

Végül temetek.

Mert temetni is kell. Miután nincsen *kiz* temetnem, eltemetem márciust. Ezt a becsületes hol kacéran mosolygó, havas, deres, haragos márciust.

Régi idők óta, ideo tova egy évtizede már, hogy forgatom az újságíró pennát nem volt ilyen érdekes hónap, amely a maga mit sem mondóságában érdekesebb dolgokat vetett volna fel mint ez a március.

Láttam közéleti harcokat, küzdelmeket, alakoskodást, ámulást, hallottam besugárt, gyanúsítást.

De, hogy egy teljes hónap a bizalmatlanságban telt volna le, hogy csakugyan mindenkit úgy néztünk volna: „*Hát ha ez is!*” — még nem értem.

Persze ifjú az ember.

No de temetem márciust.

Azutan kívánási vagyok, hogy a boldond áprillist nem hoz-e még ennél is *kisebb* boldonságot.

Barázd.

UJDONSÁGOK.

A Dombai Szücs féle szőlő dolga.

— Március 28.

„Fejtelten közigazgatás” címen egyik lapársunk mai számában többek között a Dombai Szücs féle szőlő föld dolgával is foglalkozik. Nem akarunk a cikk írójával polemizálni annál inkább sem, mert egy amerikai szőlő telep létesítésének mi is feltétlen hívei vagyunk. Tiszán egy dolgot akarunk helyre igazítani, hogy a kérdés egészen tisztán a maga valóságában álljon a nagy nyilvánosság előtt.

Tény, hogy a kertészeti bizottság elhatározta a Dombai féle szőlő föld hasznosítását és pedig akként, hogy amerikai szőlő-oltványtelepeket létesít s idevonatkozólag a közgyűlésnek előterjesztést is tett. Az előterjesztés a múlt évben a közgyűlés által helyeslőleg fogadtatott s ahöz képest a Dombai féle szőlő terület hasznosítása határozatba is ment.

Most jön azonban a fordulat.

A számvétség a költségvetés egybeállításakor a gazdasági tanácsnok előterjesz-

Aliz öngyságát tehát a főispán ur unokaöccse, egy vadász főhadnagy, kíséri a jégre s tanítja egyuttal e kis Adélt is korecsolyázni.

És tavaszra elő is lépett Elemér ur.

A tűz pedig a szomszédba csapott.

A főhadnagy ur, saját kérelmére (Aliz öngysága tudta és akarata nélkül) áthelyeztetett.

A megyebál ez évben is meg volt, itt készült bemutatni nagy lányát Aliz öngysága. A bál ruhákat egyszerre hozatta magának is, s a leányának is.

Nem sok volt közte a különbség, az övé csupán kissé komolyabb volt. Utolsó előtti este felpróbálta, a leánya segíté felölteni; belenézett a tükörbe s egyszerre, együtt látta magát benne a leányával.

Megfordult, megölelte, s másnap sötét, esipke díszes ruhában jelent meg.

A tűz kiadudt! Jóéjszakát! ...

A soupe-eszadás alatt pedig felhangzott: „*Soh' se halunk meg!*”

Aliz öngysága pedig cukros narancsot szopogatott s csak azt mormolta:

Dehogy is nem, meghaltunk ...

Frank Zoltán.

Vég.

téséhez képest egy 1200⁰öles holdon szőlőiskola létesítésére föl is vett az előirányzati javaslatba 807 koronát a pénzügyi és háztartási szakosztály azonban a költségvetési javaslat tárgyalása során ezt a tételt törölné találta s a közgyűlés elé a következő javaslatot terjesztette: „... erre nézve javasoljuk a szakosztály, hogy ez a tétel teljesen törölteték és a föld adassák el, mert a szakosztály szerint a tervezett kiadás teljesen fölösleges, mivel nálunk a szőlő művelés nem üzemel olyan nagy terjedelemben, amely ezt a nagy kiadást indokolta tenné.”

A városi képviselőtestület a költségvetés tárgyalása alkalmával minden hozzászólás nélkül elfogadta a pénzügyi és háztartási szakosztály előterjesztését és a tételt törölve a Dombai Szücs féle szőlő föld eladását is elhatározta.

Innen van, hogy a Dombai féle szőlő földre is kitűzetett az árverés s amennyiben az emlékeztet nem csal bennünket igen jó áron már el is adatott.

A ténybeli tévedése tehát abban áll lapársunknak, hogy a költségvetésből törölt tételt fenállónak állítja s így adja elő a dolgot, mintha a gazdasági szakosztály egyszerűen sutba dobott volna egy közgyűlési határozatot. Ez pedig nem áll, mert mint látható maga a közgyűlés változtatta meg előbbi határozatát.

— Március 28.

— **Személyi hír.** Dr. Kelemen Béla főispán holnap Szentesre érkezik rendes hetfői fogadó napja megtartására.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete 1908 évi április hó 6-án délelőtt 9 órakor a tulajurcrai közgyűlési teremben közgyűlést tart. Ezen a közgyűlésen vesznek részt utóljára az 1905 évben választott városi képviselők. A közgyűlés tárgysorozatát legközelebbi lapunkban közöljük.

— **Bücsü istenítisztelet.** Koppányi Gyula ur, a eszabai reformátusok újonnan választott lelkesze rövid idő alatt elhagyja szentesi állomását, a hol 5 év alatt sokak tiszteletét és rokonszenvét megnyerte. Az ifj. lelkesz vasárnap március 9-én délelőtt tartja bücsü beszédét a szentesi református templomban. Felhívjuk erre a közönség figyelmét.

A helyettes főkapitány hivatalában. Mint tudvalevő a főispán Arady Kálmán rendőrfőkapitány betegségének tartamára dr. *Herczegh József* vármegyei közigazgatási gyakorokat nevezte ki Szentes város helyettes főkapitányává. Dr. *Herczegh József* ma vette át a főkapitányi hivatal vezetését. A hivatal átadásánál dr. *Mátófi* Ferenc polgármester és *Berényi* Antal alszámvevő működtet közre.

— **A vásárhelyi installáció.** *Spilka* Antal hőmezővásárhelyi új főispán installációja a jövő hónap 9-én lesz. Az ünnepies aktusra a szomszéd város Szenteset is meghívta. A meghívó az áprilisi közgyűlés elé kerül, amely majd megválasztja a kiküldötteket.

— **A főjegyző fegyelmeje.** Dr. *Kelemen* Béla főispán az elmúlt heten fegyelmi eljárást indított *Bugyi* Antal főjegyző ellen a mezőrendőri kihágási ügyek szabálytalan kezelése miatt. A vizsgálatot lefolytattak és annak eredményéhez képest a további eljárást megszüntette a főispán, miután a fenforogni látszó szabálytalanságok beigazolást nem nyertek.

— **A városháza dolga.** A városháza építésére vonatkozó közgyűlési határozat tudvalevően felelkezés folytán döntés végett a belügyminiszter előtt van. A döntés azonban egyre késik és emiatt sokfelől hallik zúgólás. *Bohn* Alajos a városháza építés tervezeteinek készítője, akit a képviselőtestület a művezetéssel is megbízott ma levelet intézett a polgármesterhez, amelyben bejelenti, hogy

